

щина свързала тѣсни и интимни сношения съ българските общини въ царството и почнала да ги крепи и уплътва. Постигнало се едно ползотворно обединение между дветѣ страни. Пъкъ — и твърде естествено — Цариградъ билъ най-компетентенъ и ималъ право дори и да заповѣдва и да бжде въ всичко мѣродавенъ центъръ за всички българи, какъвто билъ и за всички други немюсюлмански народи и общини въ Турция. И всички българи признавали напълно тоза. Авторитетътъ и компетентността на Българската цариградската община най-рѣзко се проявили въ черковната борба съ гърцитѣ. Тѣй казанитѣ български общини подъ покровителството на цариградската още повече се окуражили, пъкъ и членоветѣ на тази последната — осланяйки се на казанитѣ общини — се въодушевили, сплотили се още по-тѣсно и заработили по-смѣло и по-енергично, най-вече следъ 3 априлъ 1860 г. Българската община представлявала единъ шестимилионенъ пѣргавъ, бодъръ и трудолюбивъ народъ. По почина на Г. Кръстевича, Василиаки Великовъ, д-ръ З. Струмски, Г. Морovenовъ и др. тя подала отъ името на цѣлия български народъ просба до султанъ Абдулъ Меджияа: да позволи на българитѣ, сами да си избератъ духовенъ началникъ (архиерей) и миллетъ-башия (граждански представител) и да (ждатъ) приети и българчета въ военно-медицинско училище. Тя помолила и писмено и устно В. Порта щото — съгласно съ Хатихумаюна — да се допустне да иматъ и българитѣ свое духовенство и сжщитѣ черковни правдини, каквито имали и другитѣ немохамедански народности въ Турция. Ала всеуе отишли всички молби и трудове. Силниятъ гръцкия патриархъ винаги решително противопоставялъ своето veto. При все това, отпосле турското правителство почнало вече по-иначе да гледа на Българската цариградска община, и по-нѣкога да се вслушва въ нейнитѣ по-малки и справедливи искания — колкого още смѣтно и недовѣрчиво да гледало на нея.

Въ 1858 г. за првъ пѣтъ били приети българчета стипендианти въ турското военно-медицинско училище въ Цариградъ.

Въ края на сжщата година при българската черкова на Фенеръ се намиралъ предстоятель архимандритъ Иларионъ Стояновъ. Като светогорски настоятель въ Цариградъ, той напълно оправдалъ довѣрието и надеждитѣ на атонскитѣ братя монаси и на Гръцката патриаршия. Настоятелството и черковнитѣ епитропи пакъ помолили патриарха Кирила да рѣкопологи Илариона за архиерей при българската черкова на Фенеръ. Молбата подкрепили и князь Ст. Богориди. Сега вече и патриархътъ се съгласилъ. На 5 октомврий с. г. Иларионъ билъ рѣкоположенъ епископъ съ